

[Aksel Larsen.]

debat; det tænkte jeg mig altså ikke. Så må jeg have lov til endnu en gang at erindre om det, jeg sagde til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) om hans og hans partis tidligere agitation for berettigelsen af § 20, der jo udelukkende byggede på en henvisning til programmet for „Een Verden“, og den er jo nu torpederet. Så forstår jeg altså, at det radikale parti vil stemme for § 20, selvom de ikke mere har en begrundelse, de kan bruge overfor offentligheden.

Jeg må sige til det ærede medlem hr. Karl Olsen, at det var ham selv, der gav bolden op i går, da han havde den fabelagtige dristighed at påstå, at nu havde valget bekræftet, at vælgerne ønskede netop den grundlov vedtaget, til trods for at han selv under valgkampen sagde til sine vælgere, at de på valgdagen den 21. april slet ikke skulle tænke på grundloven, for det var ikke den, valget drejede sig om.

Endelig det ærede medlem hr. Bomholt. Han har ikke forsøgt på nogen som helst måde at bevise eller blot sandsynliggøre, at forfatningskommissionens flertal tilsluttede sig § 20 i dens nuværende formulering ud fra den forudsætning, at der kun var tale om gensidighed. Han fik ikke engang den af ham åbenbart ønskede erklæring af udenrigsministeren. Det ærede medlem hr. Bomholt ønskede jo en erklæring af udenrigsministeren om, at der ikke kunne blive tale om en ensidig suverænitetsafgivelse, men kun om gensidighed og lighed i suverænitetsafgivelsen, og den erklæring fik han ikke. Udenrigsministeren læste noget op af bemærkningerne til § 20 i kommissionsbetænkningen, og i det, han læste op, står der det samme, som der står i paragraffen, nemlig at suverænitetsafgivelse kan ske i nærmere bestemt omfang og kun til organisationer, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde. Det samme står der i paragraffen, så det var ikke meget oplysende bemærkninger. Det siger ikke noget om gensidigheden.

Hvis man indgår en overenskomst, det være sig en toldunion eller om ophævelse af pastvang mellem lande eller en militæralliance, så er det naturligvis en gensidig overenskomst, men den siger ikke, at det enkelte land skal afgive sin suverænitæt. Der står intet i Atlantpagten om, at Danmark skal afgive sin indenrigske suverænitæt

til Atlantpagtrådet, og der står ikke i Atlantpagten noget om, at noget land skal afgive sin suverænitæt. Men efter § 20 kan rigsdagen med et flertal vedtage en lov om, at nu afgiver vi en del af vor suverænitæt enten til NATO-rådet eller til en enkelt stat indenfor Atlantpagten . . . Udenrigsministeren tillader sig at ryste på hovedet. Må jeg tillade mig at spørge udenrigsministeren: Hvis amerikanerne kommer til de flyvepladser, som vi for danske skatteyderes penge har bygget til dem, tror udenrigsministeren så, at amerikanerne vil nøjes med noget mindre end amerikansk jurisdiktion efter amerikanske love på disse baser? Kan han overhovedet forestille sig, der kan være tale om NATO-jurisdiktion? Mig bekendt har NATO ikke nogen straffelov eller retsplejelov, så det kan der slet ikke være tale om. Nej, der bliver tale om amerikansk jurisdiktion efter amerikansk lovgivning, men der bliver ikke tale om, at amerikanerne samtidig afgiver suverænitæt til Danmark, så vi kan udøve jurisdiktion i Amerikas Forenede Stater. Der bliver altså ikke nogen gensidighed, og det er jo det, det drejer sig om.

Ministeren siger, at iøvrigt er der stærke garantier, nemlig fem sjettedels majoritet eller, hvis det ikke opnås, folkeafstemning. Ja, det har vi diskuteret så tit, og jeg kan godt forstå, at ministeren ikke ønsker at diskutere det mere, for det er overhovedet ikke nogen garanti. Hvis fem sjettedels majoritet ikke opnås, og i hvert fald om basespørgsmålet kan den formodentlig ikke opnås, kan sagen sættes til folkeafstemning, men loven er vedtaget, hvis ikke et flertal af de i afstemningen deltagende vælgere, dog mindst 30 pct. af samtlige vælgere, har stemt nej.

Ja, undskyld, hvis jeg trætter, men jeg må gentage det rent praktiske argument, jeg har brugt før. Hvis en lov om suverænitetsafgivelse, altså afgivelse af indre myndighed i Danmark til repræsentanter for fremmed magt, hvadenten den er camoufleret af Atlantpagten eller ikke, vedtages i rigsdagen med et flertal bestående af de to nuværende regeringspartier og socialdemokratiet, er der ikke $\frac{5}{6}$ majoritet, og ønsker regeringen at gøre loven til gyldig lov, skal den til folkeafstemning. Disse tre partier behersker mindst 95 pct. af alle de aviser, der trykkes i Danmark. Når man tænker på, hvordan disse partier hidtil har bestræbt